

ISRAEL DAVANT DE YAHWEH

ELEMENTS D'APROPAMENT ALS SALMS

- a. Aspectes formals del llibre dels Salms.
- b. Els Salms arrelats a la Història de la Salvació.
- c. Riquesa interna dels Salms i resposta d'Israel.
- d. Els Salms com a pregària. Diàleg amb Déu.
- e. Numeració dels Salms.
- f. El Parenostre i els Salms.

ISRAEL DAVANT YAHWEH

Una breu introducció als Salms.

☛ Aspectes generals del Llibre dels Salms.

a. Els Salms són *poemes* o himnes de lloança i de pregària. [El poema és considerat com la forma literària més adient per servir la memòria d'un esdeveniment i assegurar la seva continuïtat en el record].M.Collin. La major part d'aquests poemes, estan recollits en el Llibre dels Salms, que és un dels 46 llibres de l'Antic Testament. A la Bíblia Catalana [BCI] està col·locat després dels llibres Profètics i abans dels llibres Sapiencials, concretament entre Malaquies i Job!! [Si obriu la Bíblia pel mig, us trobareu, molt probablement amb els Salms].

Malgrat la seva varietat de temàtica: súplica, victòria, perdó, acció de gràcies etc.etc. El seu àmbit i atmosfera és la **LLOANÇA**. Tant és així que el títol hebreu del llibre és “ Llibre de Lloances “ [**Sefer Tehillim**].

b. El llibre dels Salms *no esgota tot l'himnari* religiós d'Israel. Sovintegen altres Càntics al llarg de la Bíblia, en boca de personatges diversos. Càntics de reconeguda antiguitat són:

- el “**Càntic de Moisès**” corejat per la seva germana Maria i acompanyat pels tamborins, la dansa i el cant de “totes les dones” d'Israel. Ex.15,
- l’“**Oda triomfal de Dèbora**”, extraordinàriament bell, després d'una gran victòria. Jt.5
- el breu “**Càntic del pou**” Nm.21:17-18.
- Altres són més recents: la “**Súplica d'Anna**”, mare de Samuel. 1Sm.2:1-10, el “**Càntic del rei d'Ezequies**” Is. 38:9-20 i el “**Càntic d'Isaïes**”. Is. 26:1-6 i altres.
- Els textos profètics abunden en poemes sàlmics: Is. 12:1-6; Miq. 7:18-20; Nah. 1:2-8
- També en Job i en Tobies n'hi ha alguns: Jb. 5:9-16; 9:2-12; 26:5-14 / Tb.3:2-6; 13:1-15....

c. El *recull dels Salms*, fruit de 8 segles d'aportacions individuals i litúrgiques, va quedar definitivament redactat el segle 3r a.C. i estava inclòs en la secció de la Bíblia anomenada “els **Escrits**” (**Ketuvim**). Altres parts de la Bíblia eren: la **Llei** (**Torah**) i els **Profetes** (**Nebiim**). El conjunt de les tres parts constitueixen Bíblia Hebrea, coneguda com **TaNaK**.

· Aquesta compilació aplega 150 Salms. (N'hi ha tres de repetits) i s'enumeren de l'1 al 150, per tant es corrent identificar-los pel seu número. El Miserere direm que és el Salm 51.....(50)

· Quasi tots els Salms tenen assignats dos números, segons es segueixi la numeració hebrea o la grega. Les versions grega i hebrea tenen criteri diferent a l'hora de determinar si un text constitueix un sol salm o en són dos. El Salm 9 n'és un exemple. El solen dividir en 9A i 9B.

· La litúrgia [països llatins] segueix la numeració grega, generalment una unitat per sota de l'hebrea. En les obres d'estudi es segueix la numeració hebrea. El Miserere és el Salm **51** (numeració **hebrea**) i el **50** (numeració **grega**).
Veure Apèndix 1:NUMERACIÓ DELS SALMS.

Músics d'un baixrelleu de Karatepe

d. Per un cert mimetisme amb el Pentateuc el Saltiri es dividí en *cinc col·leccions*. (Ap. 2). Malgrat tot la unitat del Saltiri és un fet acceptat. Àdhuc es pot defensar que l'autor o autors de la compilació han volgut remarcar aquest tret intencional amb una gran “*inclusió*”: el **tema felicitat** en el primer verset del Salm 1 [**obertura** del Saltiri] i el **tema de l'alegria** del Salm **150**, [**cloenda** del Saltiri].... Aquests dos temes obren i tanquen el Saltiri.

e. Els Salms eren i **són per a ser cantats**. L'encapçalament de molts d'ells és el mot hebreu *mizmor*, que deriva del verb *zamar* [pessigar, pinçar un instrument de corda], que fa pensar amb els instruments d'acompanyament utilitzats. Entre altres hi havia el *nebel*, que en grec s'anomenava *psalterion*. Aquest mot originà la denominació de **Saltiri** donat al Llibre dels Salms.

f. Hi ha Salms **d'extensió** considerable: El Salm **119** té 176 versets; altres són molt breus: el Salm **117** només té 2 versets. [El Salm **117** és un joiell del Saltiri i compendi de tota la Bíblia].

La còpia repetida d'un original donà lloc a no pocs errors de transcripció, per part dels escribes.

Aquesta circumstància i que alguns Salms ens han arribat molt deteriorats, posa a prova la perícia, a vegades la imaginació, dels experts que malden per recuperar la integritat del text original.

g. Els **recursos literaris** de la poesia hebrea són diferents dels nostres. (Alonso Schökel n'ha fet estudis de gran valor en "Estudios de poesia hebrea" i altres obres seves). Senyalem-ne alguns:

- **Us del paral·lelisme**. Figura literària que repeteix un concepte amb paraules distintes. Sovinteja en el Salms, amb matisos diversos: *Feu que conegui, Senyor, els vostres camins,*

Els vostres viaranys ensenyeu-me

- **El ritme i la sonoritat**. La sonoritat es essencial a la poesia hebrea i entranya una riquesa enorme de recursos que cap traducció pot exhibir. Un exemple: En el Salm **122:2** diem: *Desitgeu la pau a Jerusalem, que visquin segurs el qui t'estimen*. Seguretat, tranquil·litat estan implícits.

El **text hebreu** juga amb les consonants **sh**, **l** i **m**, que integren el mot hebreu **shalom** = **pau**. La irrupció recurrent del **so** d'aquestes consonants fa que el mot pau no sigui només una paraula aïllada, sinó que "**cobreixi**" tot el verset: ***Shaalū shelom Yerushalaim, Yishlayu ohavarik.***

La composició alfabètica o acròstica. Aquest recurs literari té més en compte la funció de suport per a la memòria, que no pas l'estructura interna del poema: En aquests Salms cada verset (els 8 versets de cada estrofa del Salm 119), comença per una de les 22 lletres de l'alfabet hebreu. Hi ha nou Salms acròstics: **9, 10, 25, 34, 37, 111, 112, 119 i 145**.

· La servitud que imposa l'acròstic pot fer que l'autor quedi esclau de la lletra inicial de cada verset i es faci difícil una seqüència coherent de pensament entre versets. Això no vol dir que aquests salms no puguin ser molt rics en expressions místiques breus. El Salm 25 n'és un exemple: La seva pobresa literària des del punt de vista estructural, no minva el valor espiritual d'expressions, que es compten entre les més belles del Saltiri: *A Vós elevo la meva ànima, Senyor...en tot moment espero en Vós, Senyor, perquè sé que sou bo...Tot l'obrar del Senyor, és fruit de l'amor fidel [hesed weemet] Sempre tinc els ulls posats en el Senyor...*

Deixant altres característiques formals detectables en el Saltiri i que són el gaudi dels especialistes, parem atenció a allò que és l'ànima dels Salms.

☛ **Els Salms arrelats en la Història de la Salvació.**

Els Salms verbalitzen la reacció d'Israel davant l'Aliança i l'Elecció per part de Yahweh:

A.- Yahweh intervingué dues vegades, de manera especialíssima, en la història d'Israel, per establir un esquema bàsic de salvació per al seu poble:

· **La primera** comprèn la realització de la promesa feta a Abraham: (des d'Abraham fins a Josuè). L'esdeveniment cabdal fou l'Èxode coronat amb **l'Aliança del Sinai**. La figura central **Moisés**. **Israel esdevé el Poble de Yahweh:** és alliberat (Èxode) i rep la Terra Promesa.

· **La segona** és la promesa i confirmació de David i la seva nissaga com a casa reial perdurable. Aquest fet constitueix **l'Aliança amb David**. [Llibres històrics, de Samuel]. La figura central és **David**, i ell és el referent durant els anys del seu regnat i en els anys que el segueixen.

Aquestes Aliances són el referent constant dels escrits sagrats, i objecte d'una relectura més profunda i aprofundida en els Profetes, en els Salms i en el N.T.

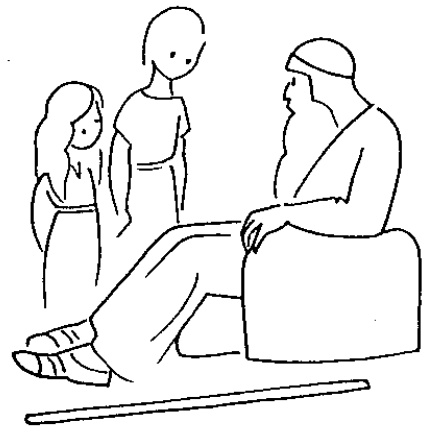
B.- Quan Israel, com a Poble, arriba a ser conscient de l'acció salvífica de Yahweh en favor seu, **no roman silenciosos**.

Conscient de l'**Elecció** per part de Yahweh

· pren la ploma per a memoritzar els fets de Yahweh en favor seu en **documents històrics**

· **s'adreça al Senyor** : li ofereix **lloances**, li presenta **estats de l'ànima** (col·lectius o individuals), li exposa **queixes** per les seves sofrències, li renova la seva **confiança** i **agraïment**, li prega des del **penediment**....

Aquesta resposta del poble d'Israel a l'Elecció queda recollida en gran part en els Salm.

◀ **Riquesa interna de la resposta d'Israel**

L'estudi dels Gèneres literaris és imprescindible per a la comprensió de la Bíblia. També s'han de tenir en compte en el Saltiri. Per a l'objectiu d'aquesta introducció, és suficient tenir-ho present. Per tothom serà evident que un Salm de **perdó** tindrà un tarannà diferent d'un Salm **d'acció de gràcies**; renunciem, però, a entrar en l'estudi d'estructures que un i altre exigeixen, ni en classificacions subtils. Ho deixem als estudiosos. (H.Gunkel n'és un especialista).

Ens limitem a unes notes, no sigui més que per tastar la gran diversitat d'actituds espirituals i de situacions humanes que porten a la **LLOANÇA**, vector intencional de tot l'himnari.

1. Salm històrics. Són una exposició de les gestes de Yahweh o de les vicissituds del Poble d'Israel. També en ells **l'adoració** tingué més importància que la descripció històrica per enaltir les proeses de Yahweh. Un paradigma significatiu és el Salm **136**. En ell es repeteix 25 vegades la tornada: "*Perdura eternament el seu amor*", que posa en evidència la finalitat del Salm: L'enumeració de cada una de les variades proeses de Yahweh invita insistentment al reconeixement del seu amor [**hesed**] des de sempre i per sempre com a causa primera.

2. Salm a glòria de Yahweh Creador. Un tema freqüent en el himnes de l'A.T., a més dels de tipus històric, és l'admiració **contemplativa** del domini de Yahweh sobre la **naturalesa**. Un exemple molt rellevant d'aquest gènere és l'antiquíssim Salm **29**. L'aclamació "*Al seu palau tot canta: Glòria !!*" **29:9** n'és el verset clau. Es cantava a la Festa dels Tabernacles.

És notable en aquest Salm:

- la repetició, 7 vegades, "*la veu atronadora*" de Yahweh, traduït per molts com el "*tro del Senyor*". [número 7, símbol de la totalitat]

- la repetició, 18 vegades, del nom de Yahweh. El número 18 coincideix amb les 18 benediccions que els jueus reciten periòdicament (*semone esre*) avui dia.

* El domini de Yahweh sobre tot el creat es fa palès de **forma tremendista** en alguns d'aquests himnes. També es troba en altres indrets de la Bíblia:

"*Ell fa tremolar la terra quan la mira, toca les muntanyes i s'hi aixeca foc i fum*" Sl **104:32**.

"*Quan s'indigna capgira les muntanyes, les canvia de lloc amb el seu enuig*". Job **9:5,6**

"*Jo formo la llum i creo la tenebra*". Afirmació punyent d'Isaïes **45:7**

* Altres vegades predomina la **forma poètica reverencial**. Són Salm que canten les meravelles de la Creació. Un Salm d'aquest estil, majestuós des del punt de vista poètic, ensems que contemplatiu i molt franciscà, és el Salm **104**. El verset 31: "*Glòria al Senyor per sempre*", n'és el cor.

Accentua l'admirable voluntat de Yahweh per a mantenir l'ordre i la regularitat en el món que ha creat: la cursa dels estels, els aspectes positius dels temps, la benedicció de les collites, la cura per als animals... És l'exemple d'un tipus d'himne més tardà, com si fos una remembrança del Gènesi, 8, que descriu la fi del diluvi: "*Mentre duri la terra, mai faltaran sembres i collites, fred i calor, estiu i hivern, dies i nits*" Gèn. **8:22**

* Com a originalitat del pensament d'Israel es pot apuntar el següent: La meravella del món creat és motiu de lloança a Yahweh, però es més; el mateix **cosmos s'erigeix en proclamador de la lloança al seu Creador.** “ *Els cels proclamen les vostres meravelles* “ Sl 89:6 i Sl 19:1-8.

Àdhuc es demana el concurs de les zones o categories més remotes, amb poca o nul·la connexió amb l'esfera cùltica de Jerusalem; en el Salm **148**, per a lloar Yahweh, es personalitzen els confins de la terra, els extrems del mar, les illes llunyanes, els habitants del desert d'Arabà...

Queda clar que la **història i la naturalesa** són, dins el Saltiri, els dos testimonis bàsics de la glòria de Déu. La convicció profunda que Déu és inabastable queda palesa en aquestes consideracions de Job:

“ *Aquest és el xiuxiueig de les seves obres, el feble ressò que nosaltres percebem. ¿ Qui podrà entendre el seu retruny poderós ?* “ Job 26:14

3. Salms de súplica. Entre aquests és freqüent trobar un dilema colpidor: La **vida** va vinculada a la **possibilitat de lloança** / La **mort** està lligada a la **impossibilitat de lloança**.

Estava arrelada la mentalitat que qui lloa Yahweh gaudeix de vida, qui no el lloa se situa en l'àmbit de la mort. És també com un cert candorós xantatge a Yahweh, al *recordar-li* que està obrant contra el seu propi interès “ *si abandona a la mort qui l'honora amb la lloança...*”, perquè, *entre els morts no hi ha qui us recordi; ¿qui us pot lloar a la terra dels morts?* Sl. 6:6

4. Salms de confessió. Un altre element que s'uneix a l'enumeració i exaltació dels fets extraordinaris de Yahweh és la **confessió** de les pròpies mancances i infidelitats. El Salm **78** podria donar-se com exemple: A cada grup d'accions en favor d'Israel segueix el retret d'alguna infidelitat: “ *Va fer sortir de la pedra un doll d'aigua, que corria avall com un rierol, però ells seguiren ofenent-lo, encarant-se al desert contra l'Altíssim..*” Sl 78:16-17 / Sl 106:6 ss .

[Sentiments molt afins a aquest Salm es troben en Nehemies 9 / Esdres 9 / Daniel 9. **Són doxologies de confessió**]

L'essencial d'aquest tipus de lloança és que **sempre reconeixen la bondat de Yahweh**.

5. Salms d'acció de gràcies són com una rèplica brillant a les ombrívoles i apesrades “ **Doxologies de confessió** “. I una singularitat: L'orant insisteix en no quedar callat: “ *El meu cor us cantarà. No callaré, Senyor, Déu meu. Us lloaré per sempre* “ Sl 30:13 ; la proclamació ha de ser pública, davant tota l'assemblea: “ *Us lloaré davant de tot el poble reunit* “ Sl 23:23,26

El Salm 66:13 ss, n'ofereix un exemple clàssic.

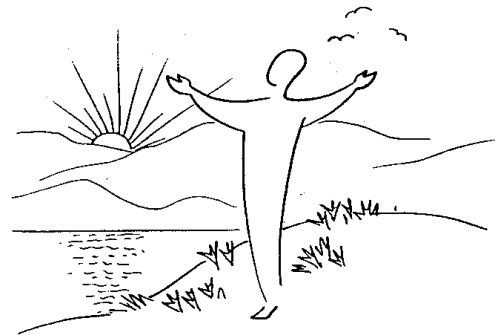
☛ **Els Salms com a pregària. El culte interior.** A Israel li estaven prescrits tot un conjunt de sacrificis rituals, manifestament “ materials “. **Els Salms es presenten com a la interiorització d'aquest culte exterior** i en són el seu component imprescindible. Àdhuc existeixen algunes afirmacions que semblen donar precedència a la lloança sobre els sacrificis materials “ *El que m'ofereix acció de gràcies (todah), aquest és qui m'honora* “ Sl 50:23 . Malgrat tot, la harmonia dels dos aspectes davant Yahweh és el nucli de la predicació dels Profetes, que blasmen el culte merament extern, sense ànima o sense la justícia envers el proïme.

*Tot cristià, si vol fer personalment l'experiència autèntica de la trobada amb Déu li caldrà sintonitzar amb les experiències bíbliques de que se'n fan ressò els Salms. En ells podrà trobar embolcallats amb l'aura asserenadora de la pregària tots els sentiments del cor humà, des dels de revenja, de desesperació o de protesta fins als de gratitud, d'exultació i confiança etc. I això amb una fondària i elevació místiques, amb una tensió espiritual i una tendresa humana tals que no s'han vist mai superades per cap altra literatura religiosa. **El Salm és un clam, un crit, abans de ser un text.** Al llegir o resar un Salm s'ha de percebre el "clam" encobert pel què diu el text. D.Rimaud*

* Una mostra breu d'aquesta "respiració de l'ànima" [Cardenal Garrone], que ens ofereix el Saltiri:

- Set de Déu. Lloança pura.

- Vós sou, Senyor, el meu Déu, jo us cerco. Tot jo tinc set de Vós. Per Vós es desvia el meu cor com una terra eixuta, sense una gota d'aigua. Sl.63
- La meva ànima s'ha enamorat de Vós. Sl. 63
- Com la cérvola es deleix per l'aigua viva, així em deleixo jo per Vós, Déu meu. Sl.42
- Beneeix el Senyor, ànima meva; del fons del cor beneeix-lo. Sl.103
- Beneiré el Senyor en tot moment; tindrè sempre als llavis la seva lloança. Sl.34

- Penediment

- Feliç l'home que ha estat absolt de falta i ha vist sepultada la seva culpa. Sl. 32
- Confesso la meva culpa, el meu pecat em turmenta. No m'abandoneu, Senyor, Déu meu no us allunyeu. Sl. 38
- Vós que estimeu tant, Vós que sou tan bo, esborreu les meves faltes, renteu-me ben bé de les culpes, purifiqueu-me dels pecats. Sl.51
- Déu meu creeu en mi un cor ben pur, feu renéixer en mi un esperit ferm. Torneu-me el goig de la vostra salvació. Sl.51

- Confiança

- El Senyor és el meu **pastor**, no em manca res...ni quan passo per barrancs tenebrosos, no tinc por de res, perquè sou vora meu..Sl.23
- Em mantinc en una pau tranquil·la com un infant a la falda de la **mare**, tot esperant els vostres dons. Sl. 131
- Com el **pare** s'apiada dels seus fills, els Senyor s'apiada dels fidels, perquè sap de quin fang ens va formar, i es recorda que som pols. Sl.103

- Queixa en la dissort.

- Són massa els mals que m'afeixuguen...el vostre rigor pesa damunt meu...Senyor, per què m'abandoneu i m'amagueu la vostra mirada?
- Camino postrat i entristit, vaig de dol tot el dia. Estic esgotat i desfet, el meu plany és més fort que el rugit d'un lleó. Sl.38
- De tristor se'm consumeixen els ulls, el cor i les entranyes. Decau el meu vigor de tant sofrir, se'm consumeixen les forces. Sl.31
- Calmeu-vos, Senyor, què espereu? Sigueu pacient amb els vostres servents. Sl.90

- Agraïment

- Beneeix el Senyor ànima meva, no t'oblidis mai dels seus favors. Sl.103
- El Senyor no ens castiga els pecats com mereixíem...llença les nostres culpes lluny de nosaltres com l'Orient és lluny de l'Occident. Sl.103
- Recobra la serenor ànima meva, mira el que t'ha fet el Senyor. Ha alliberat de la mort la meva vida, els meus ulls de negar-se en el plor, els meus peus de donar un pas en fals. Sl.116
- Guardeu-me, Déu meu, en Vós trobo refugi. Jo dic: Senyor, ningú com Vós no em fa feliç. Sl.16

- Súplica

- Escolteu, Senyor la meva pregària, que el meu clam arribi a Vós. Escolteu atentament, no trigueu més a respondre, ara que us invoco.
- Que el Senyor confirmi cada dia l'amor que em té. Sl.42
- No deixeu que el meu cor es decanti a res de mal, a cometre cap mena d'injustícia. Sl.141
- Vós que m'estimeu, escolteu el meu clam. Sl.119
- Guardeu-me com la nineta dels ulls, protegiu-me a l'ombra de les vostres ales. Sl.17

Els exegetes es pregunten qui és aquest "JO" que invoca Déu en els Salms: S'admet que aquest "JO" és el cos místic de Crist en el que hi està inclòs el "jo" de l'orant individual que el resa.

1. Molts salms parlen d'Israel: Podem substituir Israel per el terme església, poble de Déu, i se'ns descongelen el fets de la Història antiga invitant-nos a la reflexió i pregària sobre fets i avatars de la història de l'Església, i ensems, agrair les benediccions que en ha aportat la difusió de l'Evangelí. També els cristians, tal com els hebreus, hem estat sovint infidels, ho reconeixem i fem propòsit de conversió

2. Els salms de lamentació i de queixa són una invitació a sentir-se portantveus de tantes i tantes situacions d'aflicció que es donen en el món actual. La nostra veu representa i és la dels oprimits, malalts i desesperançats, malgrat que personalment no ens trobem en les situacions de persecució o malaltia que s'hi descriuen.

3. Els salms de Sió, en que s'exalta la ciutat de Jerusalem, són un bon referent per a la Mare de Déu. Sió en l'Antic Testament era la predilecta del Senyor perquè Yahweh hi havia establert el seu temple.. El si de la Verge Maria ha estat la residència escollida per a la seva Encarnació.

4. Alguns salms contenen malediccions contra els enemics. S'han de resar amb visió apocalíptica, on destaca l'eterna lluita del mal contra el bé. Quan resem aquests salms imprecatoris convé fer-ho amb l'esperit de les dues últimes peticions del Parenostre: *que no caiguem en la temptació i deslliureu-nos del mal, és a di,r del maligne.*

NOTA: Per a saber-ne més: Tu i els Salms d'Albert Vidal Cruañas, Ed. Claret. 120 pàgines

El libro de los Salmos. M.Collin, Cuadernos Bíblicos. 65 pag.

Para comprender los Salmos. Hilari Raguer EVD. 170 pàg.

Els Salms presentats per Hilari Raguer. Text dels Salms.

Schökel, Kraus, Gunkel, Jacquet, Weiser etc.. tenen obres majors sobre els Salms.

■ NUMERACIÓ DELS SALMS

El **text hebreu** de la Bíblia té una numeració lleugerament diferent del **text grec** respecte als Salms, per causa d'una interpretació distinta sobre la unitat d'algun salm determinat. Per exemple:

- A la Bíblia grega, el Salm **9** és considerat com un sol salm amb 39 versets. La Bíblia hebrea el divideix en dos : el Salm **9** (versets 1-21) i el Salm **10** (versets 22-39). Per tant a partir del salm **9**, la numeració dels Salms a la Bíblia hebrea ja no coincideix amb la numeració dels Salms de la Bíblia grega i s'avança en una unitat per damunt de la numeració a la Bíblia grega. Per exemple el famós Miserere és el Salm **51** en la Bíblia hebrea i és el **50** en la Bíblia grega. Aquesta incidència, de dividir un Salm en dos, es repeteix en els Salms **113**, provocant una diferència de dues unitats en la numeració en uns pocs Salms.
 - A la Bíblia hebrea els dos Salms **146** i **147** formen un sol Salm (147), mentre en la grega en són dos... Això fa de correctiu i per sort, uns pocs Salms tenen la mateixa numeració en ambdues versions.... No deixa de ser un inconvenient molest aquesta ambigüitat de numeració, a l'hora de fer la citació d'un Salm..
 - A Espanya es conserven les dues numeracions simultànies, com podreu comprovar consultant la Bíblia. A la Litúrgia s'ha adoptat la numeració grega [Miserere = salm 50]. Els estudis sobre els Salms adopten la numeració hebrea... Tot un petit embolic... Els anglesos i altres regions, per exemple, tenen una sola numeració: la hebrea, tant per a la Litúrgia com per els estudis acadèmics. És una opció assenyada.
- NOTA: En aquesta presentació s'empra la numeració hebrea

■ VISIÓ DEL SALTIRI EN CINC LLIBRES.

- I. SALMS 1 a 41. *Col.lecció Yahwista*. Gran recull Davídic – Probablement pre-exílics [abans del 500 a.C.], amb l'excepció del Salms 1, 2 i 33. Predomina el lirisme personal. Els Salms 1 i 2 formen el prefaci moral i messiànic de tot el Saltiri. **DOXOLOGIA: 41:14**
- II. SALMS 42 a 72. *Col.lecció Elohista*. Comprèn el Petit recull Coraïta (del fills de Coré): Salms 42 a 49 i el Petit recull Davídic: Salms 51 a 72. En el Salm 72:20, últim del Recull es diu: *Fi de les pregàries de David, fill de Jessè*. Els Salms 66, 67 i 71 són atribuïts a Salomó. Predomina el lirisme nacional. **DOXOLOGIA : 72:18-19**
- III. SALMS 73 a 89. *Col.lecció 2 Elohista*. Recull Asafita: Salms 73 a 83 i el 50. Inicialment seguia al recull Coraïta, però se li va intercalar el petit recull Davídic. Dins d'aquest recull Asafita hi queden interpolat un salm davídic, el 86. Quatre són coraïtics: 84, 85, 87 i 88. El 89 s'atribueix a Etan. Predominen les lamentacions públiques i afirmacions de fidelitat a Yahweh. **DOXOLOGIA:89:53**
- IV. SALMS 90 a 106. *Col.lecció 2 Yahwista*. Dels 17 Salms que componen aquest 4rt llibre, 10 són orfes. El Salm 90 s'atribueix a Moisés; el 101 i 103 a David. Els altres són genèrics: *“Per una diada de dissabte”* (92), *“D'un home dissortat”* (102). Predomina el lirisme litúrgic. **DOXOLOGIA:106:48**
- V. SALMS 107 a 150. *Col.lecció de composició diversa*: El componen: Dos grups de Salms Davídics:108 – 110 i 138 – 145 i dos petits reculls de Salms al·leluiaics 111 a 117 i 146 a 150, a més del 135. En formen part també el recull de Salms graduals o de peregrinació: 120 a 134. Entre els anònims hi ha els notable salms 119 i 137. **DOXOLOGIA FINAL: TOT EL SALM 150**

ELS SALMS I EL PARENOSTRE

P. PARE NOSTRE QUE ESTEU EN EL CEL.

- a. Si mai m'abandonessin pare i mare, el Senyor em recolliria (27:10)
- b. Ell m'ha dit: Tu ets el meu fill; avui t'he engendrat (2:7)
- c. Com un pare s'apiada dels seus fills (RHM), el Senyor s'apiada dels fidels (103:13)
- d. Ell m'invocarà: Sou el meu pare, el meu Déu i la roca que em salva (89:27)
- e. Veniu fills meus, escolteu-me (34:12)
- f. Tot el Salm 136: Perdura eternament el seu amor

1. SIGUI SANTIFICAT EL VOSTRE NOM

- a. Invocant el seu nom, alçaré el calze per celebrar la salvació
- b. Senyor, sobirà nostre, que n'és de gloriós el vostre nom per tota la terra (8:,10)
- c. Senyor, fins de nit recordo el vostre nom (119:55)
- d. No ens doneu a nosaltres la glòria, no ens la doneu, Senyor; doneu-la al vostre nom (115:1)
- e. Beneeix el Senyor ànima meva, del fons del cor beneeix el seu sant nom (103:1)

2. VINGUI A NOSALTRES EL VOSTRE REGNE

- a. Un bon auguri em surt del cor, dedico al rei el meu poema (45:2)
- b. El Senyor regna per sempre, és el teu Déu per tots els segles (146:10)
- c. Estigueu atent, defenseu-me .; Rei meu i Déu meu ! (5:3)
- d. El Senyor és rei, va vestit de majestat. El Senyor va vestit i cenyit de poder (93:1)
- e. Digueu a tots els pobles: El Senyor és rei !

3. FACIS LA VOSTRA VOLUNTAT AIXÍ A LA TERRA COM ES FA EN EL CEL

- a. Obriu-me els ulls i podré contemplar les meravelles de la vostra voluntat (119:18)
- b. Us dic: Aquí em teniu. Déu meu vull fer la vostra voluntat (40:8-9)
- c. Els vostres manaments (*la vostra voluntat*), són la meva delícia
- d. Com estimo la vostra voluntat (*lleï*)! . És la meva conversa i meditació tot el dia (119:97)
- e. Ensenyeu-me a fer la vostra voluntat, ja que Vós sou el meu Déu (143:10)

4. EL NOSTRE PA DE CADA DÍA DONEU-NOS, SENYOR, EL DIA D'AVUI

- a. És Ell qui alimenta tots els vivents (136:25)
- b. El Senyor donarà la pluja, i la nostra terra donarà el seu fruit (85:13)
- c. Menjaràs del fruit del teu treball, seràs feliç i tindràs sort (128:2)
- d. El Senyor és el meu Pastor, no em manca res (23:1)
- e. Els rics s'empobriran, passaran fam, els qui busquen el Senyor no els faltará cap bé (4:11)

5. PERDONEU LES NOSTRES OFENSES AIXÍ COM NOSALTRES PERDONEM ELS QUI ENS OFENEN

- a. Feliç el qui ha estat absolt de la falta i ha vist sepultat el seu pecat (32:1)
- b. Em tornen mal per bé...Jo, en canvi, quan ells estaven malalts, m'entristia; el meu cor no deixava de pregar, com per un germà o per un amic (35:12-13)

- c. Em paguen l'amor acusant-me, i jo no faig sinó pregar. Em tornen mal per bé, odi en canvi d'amor (109:4-5)
- d. El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor (103:8)
- e. A Vós presenten els homes les seves culpes. Quan les nostres faltes en aclaparen Vós ens les perdoneu (65-3,4)

6. NO PERMETEU QUE CAIGUEM EN LA TEMPTACIÓ

- a. El Senyor empara els camins dels justos (1:6)
- b. No deixa relliscar el teu peu, ni s'adorm el qui et guarda (121:3)
- c. Et duran a les palmes de les mans, perquè els teus peus no ensopeguin (91:12)
- d. Quan m'adono que estic a punt de caure, Vós m'aguanteu per l'amor que em teniu (94:18)
- e. El Senyor redreça els qui flauegen (146,8)

7. DESLLIUREU-NOS DE QUALSEVOL MAL

- a. Quan els pobres invoquen el Senyor, els escolta i els salva del perill ((34:7)
- b. Amb quin goig us exalço, Senyor! M'heu tret a flor d'aigua quan ja m'ofegava (30:2)
- c. Em va alliberar perquè m'estimava (18:20)
- d. Senyor, allibereu-me de la gent dolenta (140:2)
- e. El Senyor et guarda de tota desgràcia, et guarda la vida (121:7)

E. AMÉN

- a. Jo, sabent que m'estimeu, tinc plena confiança (13:6)
- b. En el vostre ordre heu recollit les meves llàgrimes (56:9)
- c. El Senyor t'empara el teu costat mateix (121:5)
- d. El meu cor se sent segur, Déu meu, tocaré i cantaré, cantarà el meu cor (108:2)
- e. El Senyor, protecció nostre i escut, ens dóna la gràcia i la glòria; el Senyor no refusa cap bé (86:12)

